

НЕКОГЕРЕНТНЕ ПОЛЯРИЗОВАНЕ СВІТЛО ПРИ ОВАРІОЕКТОМІЇ У КІШОК

Ковальчук Ю.В., к. вет. н., доцент

Постановка проблеми. Кішки не є сільськогосподарськими тваринами, але вони відносяться до свійських тварин, так як і коні, корови, свині та інші. Від кішок не одержують ніякої продукції, але вони з давніх часів являються постійними супутниками людини [1, 4].

Зазвичай, у більшості випадків каструють кішок з метою позбавлення небажаної поведінки або запобігання появі небажаних нащадків, а також з лікувальною метою.

Аналіз останніх досліджень. На думку багатьох дослідників існує два основних способи знепліднення тварин, – це стерилізація та власно кастрація [1, 2].

Як стерилізація, так і кастрація кішок не є складною операцією і складається з видалення або тільки одних яєчників (оваріоектомія), або яєчників разом з маткою (оваріогістероєктомія). Третій різновид кастрації – видалення лише тільки однієї матки (гістероєктомія), однак у цьому випадку у тварин зберігаються статеві цикли [1, 6].

У медичній клінічній практиці некогерентне поляризоване світло, джерелом якого є лампа «Біоптрон», використовують для лікування пролежнів, виразок, опіків, прискорення загоювання ран, стимуляції обмінних процесів [3, 5].

Метою наших досліджень було набути навичок проведення оваріоектомії кішок по білій лінії та в ділянці здухвини, а також дослідити вплив некогерентного поляризованого світла на загоювання операційних ран.

Результати досліджень. Аналізуючи результати власних досліджень потрібно відмітити що оперативне втручання з приводу кастрації кішки за боковим оперативним доступом та лапаротомією по білій лінії не є складним у технічному здійсненні при наявності навичок вмiлого оперування. Майже у всіх піддослідних тварин рани загоювались за первинним натягом. Шви знімали на сьому добу після проведення операції.

Тваринам контрольних груп для профілактики післяопераційних ускладнень та кращого загоювання ран робили антибіотикотерапію, застосовуючи при цьому амоксицилін пролонгованої дії з розрахунку 1 см³ на 10 кг живої ваги, а тваринам дослідних груп застосовували опромінення операційних ран некогерентним поляризованим світлом, яке випромінює лампа «Біоптрон».

У однієї піддослідної тварини, якій виконували оваріоектомію застосовуючи боковий оперативний доступ відмічалось післяопераційне ускладнення у вигляді розходження країв операційної рани внаслідок самознімання твариною швів. Тварині були повторно накладені шкірні шви.

На думку багатьох фахівців потрібно відмітити, що дану операцію не проводять в стадії еструсу у зв'язку зі збільшенням васкуляризації і набряку органів репродуктивної системи. Але у зв'язку з особливостями статевого циклу кішок цю вимогу часто порушують.

Більшість практикуючих лікарів оперативний доступ здійснюють у відповідності з власними перевагами, одні хірурги вважають що боковий розріз кращий, інші – навпаки виконують лапаротомію по білій лінії. На нашу думку кращим є оперативний доступ по білій лінії.

По перше тому, що у випадку виникнення критичної ситуації (кровотеча, аномалії розвитку репродуктивних органів), її простіше вирішити, якщо розріз черевної стінки виконаний по білій лінії, оскільки така техніка забезпечує більшу доступність органів.

По друге при проведенні оваріоектомії з використанням бокового оперативного доступу буває досить важко підтягнути у просвіт рани яєчник, який знаходиться з протилежної сторони. У молодих тварин, а також у тварин, які знаходяться в передестральному періоді, при підтягуванні яєчника може розірватися маткова артерія і спричинити кровотечу.

По третє при роз'єднанні м'язів бокової черевної стінки тупим шляхом (розшарування) доступ до черевної порожнини досить малий, щоб провести ревізію рани на наявність кровотеч після оваріоектомії.

По четверте, в післяопераційному періоді досить часто тварини травмували рану (неможливість закриття рани пов'язкою що могло спричинити розходження шкірних швів та ускладнення загоювання).

Післяопераційний період у всіх групах тварин протікав без ускладнень, тільки одна кішка сама собі розгризла шви, після чого їй повторно їх наклали. У всіх інших тварин шви були зняті на сьомий день, але терміни загоювання ран у них були різними. Найшвидше рани загоїлися у кішок, яким операцію виконували в ділянці здухвини, з використанням опромінення їх некогерентним поляризованим світлом, джерелом якого є лампа «Біоптрон» (10,6±1,3 днів), потім – у тварин, яким оваріоектомія була проведена по білій лінії також з використанням у післяопераційний період світлотерапії (11,8±0,9 днів).

У кішок, яким не використовували опромінення ран, вони загоїлися в середньому на 12,2±1,9 день (операція в ділянці здухвини) і на 14,2±1,1 день у тварин, яким оваріоектомію проводили по білій лінії.

Таким чином, отримані нами дані при клінічному випробуванні некогерентного поляризованого світла, випромінюваного лампою “Біоптрон”, дали можливість встановити, що воно позитивно впливає на перебіг ранового процесу у кішок при

проведенні оваріоектомії, яке проявилось інтенсивнішим загоюванням опромінених ран у порівнянні із контрольними тваринами.

Висновки:

1. Оваріоектомія кішки за боковим оперативним доступом та лапаротомією по білій лінії не є складною у технічному здійсненні при наявності у хірурга навичок вмілого оперування.

2. При проведенні оваріоектомії з використанням бокового оперативного доступу досить важко підтягнути у просвіт рани яєчник, який знаходиться з протилежної сторони.

3. При клінічному випробуванні некогерентного поляризованого світла, яке випромінює лампа “Биоптрон” встановлено, що воно позитивно впливає на перебіг ранового процесу у кішок при проведенні оваріоектомії, яке проявилось інтенсивнішим загоюванням опромінених ран (на 3 – 4 доби) у порівнянні із контрольними тваринами.

Використані джерела інформації

1. Братюха С. И., Нагорний С. И., Ревенко И. П. и др. Болезни собак и кошек // Справ. пособие -3-е изд., перераб. и доп.-К.: Вища школа, 1989. – 254 с.

2. Карпов В.А. Акушерство и гинекология мелких домашних животных. – М.: Росагропромиздат, 1990. – 288 с.

3. Козловская А. Е., Улащик В. С. Опыт клинического использования аппаратов “Биоптрон”. Аппараты “Биоптрон”: действие и лечебное применение. Сб. статей. под ред. проф. В.С. Улащика. Минск. Бизнесофсет.– 2001.– С. 94 – 101.

4. Палмер Д.В. Ваша кошка // Пер. с англ. / Под. ред. Панютина К. К. – М.: Мир, 1998. – 246 с.

5. Самойлова К. А. О механизмах лечебного действия видимого поляризованного света // Матер. I Укр. конф. по биоптрону. – К., 1998. – С. 21 – 23.

6. Фонтбон А., Гарньер Ф. Недавние исследования в физиологии и динамики половых гормонов кошки // Ветеринар. – 1999. – № 7 – 9. – С. 9 – 14.